

Csokonai Vitéz Mihály

Havasi

Szilvia

Havasi Szilvia küldte be 2026. 03. 24., k - 11:17 időpontban

Terv típusa

Óraterv

Bővebb szakterület

Pedagógia, oktatás

Témakör, tanulási terület

A magyar felvilágosodás

Évfolyam

10. évfolyam

Tanulási, fejlesztési célok

Az óra végére képesek lesznek értelmezni a verseket, az általuk is ismert tájakra (pl. Tihany) más szemmel nézni.

Fogalmak

rokokó, szentimentalizmus, a felvilágosodás eszmeisége, Lilla-ciklus

Szükséges eszközök

Okostábla, Internet

Előre kiadott anyagok

<https://zanza.tv/irodalom/felvilagosodas-klasszicizmus-rokoko-szentimentalizmus/csokonai-vitez-mihaly-i>

https://www.youtube.com/watch?v=1v_EpGgDVPs

<https://www.youtube.com/watch?v=v0yr0rbhIXo>

Bevezető rész, előkészítés

Gondolatébresztő kérdések

Rokokóhoz: Csokonai élete folyamán sokszor gyalog bebarangolta Magyarország tájait. Jól ismerte tehát a vidék szépségeit. Meglátta bennük a romlatlan tisztaságot, ami lelki megnyugvást hozott számára az emberek világával kapcsolatos csalódásai közepette.

- *Rád milyen hatással van a természet? Te milyen környezetben érzed inkább jól magad: a mozgalmas városban, vagy az emberektől elzártabb, vidékies, természeti helyeken?*

Szentimentalizmushoz: Az emberi élet negatív sorsfordulatai melankolikus, szomorú és gyakran önelemző állapotba kergetnek bennünket. Az érzékenység az irodalomtörténet szentimentalista korszakában külön kultuszt teremtett magának.

- *Te hogyan viselkedsz, amikor bánatos vagy? Hogyan viseled, ha egyedül érzed magad? Milyen bevált megoldásaid vannak az efféle élethelyzetekre?*

Megvalósítás részletes tervezése

https://www.nkp.hu/tankonyv/irodalom_10_nat2020/lecke_04_039

Csokonai Vitéz Mihály rokokója és szentimentalizmusa néhány vers segítségével

A boldogság

Tartózkodó kérelem

A Reményhez

A tihanyi Ekhóhoz

Gondolatébresztő feladatok:

- a tanulók szavakat kapnak („boldogság”, „magány”, „természet”), és gyorsan képeket, érzéseket társítanak hozzájuk
- különböző érzelmek (derű, melankólia, vágyakozás) közül választanak, majd indokolják, melyik illik inkább a rokokóhoz vagy a szentimentalizmushoz

Majd következhet a művek mélyebb értelmezése, üzeneteik megértése.

- Miként bővült a magyar irodalom Csokonai verseivel? Hogyan jelenik meg a játékosság és az életöröm a rokokó verseiben? Milyen szerepet kap a szerelem a rokokó költészetében? Hogyan ábrázolja az egyéni szenvedést és magányt a költő? Milyen szerepet játszik a természet az érzelmek kifejezésében? Miben különbözik a szentimentalista szerelem a rokokó szerelemfelfogástól? Hogyan jelenik meg az elmúlás és a reményvesztettség motívuma?

Végül: önálló munka vagy pármunka: Mit üzen neked ez és ez a vers?

Tananyagkészítéshez és az órai munkához használt alkalmazás
ChatGPT
Gamma.app - prezentáció készítő
Értékelési terv

Az óra során folyamatos szóbeli értékelést alkalmazok, figyelve a tanulók szóbeli megnyilvánulásait és együttműködését, koncentrációját. A tanulók önértékelést is végeznek rövid reflexió formájában, amelyben megfogalmazzák, mit tanultak és miben fejlődtek. Az óra végén egy rövid írásbeli feladat (Mit üzen neked ez a vers? 10 mondatos mini esszé) segíti az egyéni megértés ellenőrzését. Az összegző értékelés során figyelembe veszem az órai aktivitást, az együttműködést és az elemzési készségek fejlődését.

Differenciálás

A támogatást igénylő tanulók (pl figyelemhiányos, diszlexiás) irányított kérdések, kulcsszavak vagy vázlat segítségével dolgoznak és több időt kapnak. Nem muszáj a többiek előtt beszélniük. Lehetőséget biztosítok választásra is: a tanulók dönthetnek kreatív (pl. illusztráció, átírás) vagy elemző feladat között.

A gyorsabban haladók illetve az "unatkozók" számára kiegészítő, elmélyítő feladatokat adok.

Feladatok

Versek önálló, néma olvasása

Versek közös olvasása, meghallgatása

Kreatív feladatok:

- milyen zene illik a vershez?
- hogyan rajzolnád le ezt a verset?
- rokokó vers "elszomorítása" szentimentalista stílusban vagy fordítva
- írd egy új felismerést és/vagy egy új kérdést

Közismereti tantárgy(ak)
magyar nyelv és irodalom